

VLAAMSE REGERING / 'DE VERENIGDE VERENIGINGEN'

GEZAMENLIJK ACTIEPLAN 2016 – 2017**VERENIGD VERBINDEN EN VOORUITGAAN**

December 2015

Situering

Op 5 november 2014 ondertekenden de Vlaamse Regering en 'de Verenigde Verenigingen' een charter waarin ze zich engageren om samen werk te maken van een verenigingsvriendelijk (beleids)klimaat en intensief te overleggen en samen te werken rond belangrijke maatschappelijke uitdagingen.

Om de daad bij het woord te voegen, werd dit engagement geconcretiseerd in een eerste actieplan. De acties in dit plan werden opgestart in 2015 en waar mogelijk ook afgerond, maar het was meteen duidelijk dat bepaalde acties ook in 2016 verdere opvolging en initiatief vergen.

Omwille van dit noodzakelijke langere termijnperspectief, omdat de meeste clusters in het charter in essentie permanente aandachtspunten zijn en om meer evenwicht te brengen tussen ambitie en capaciteit, stellen we een actieplan voor met looptijd 2016-2017.

Zoals bij het eerste actieplan, staat ook hier aangegeven wie de verantwoordelijke trekker is en is er een richtinggevende timing vermeld.

De acties die uit te voeren zijn binnen het huidig budgettair kader van 'de Verenigde Verenigingen' zijn in **vet** aangeduid. Voor de acties voorzien in 2017 kan dit mogelijk nog wijzigen.

De acties in het **blauw** zijn nieuwe activiteiten.

Een ontwerp van dit actieplan werd op 6 oktober 2015 besproken in een gemengde werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de kabinetten van de Minister-president en de Viceministers-presidenten en vertegenwoordigers van 'de Verenigde Verenigingen'.

Dit actieplan 2016-2017 werd goedgekeurd op het Overlegforum tussen de Vlaamse Regering en 'de Verenigde Verenigingen' op 9 december 2015.

ACTIEPLAN 2016-2017

Samen het verenigingsleven promoten en de 'reconversie' ervan ondersteunen

Uit het Vlaams Regeerakkoord:

Ondernemerschap in de cultuursector veronderstelt dat instellingen zich richten op professionele, inhoudelijke en maatschappelijke ontwikkelingen, vanuit een eigen visie en strategie. Er moet gewerkt worden aan

samenwerking tussen de cultuursector en de markt. (...) Ook ondernemerschap in de non-profitsector verdient ondersteuning. Dit mag uiteraard niet leiden tot een 'economisering' van de cultuursector en een verschraving van het aanbod. We maken de ondersteuning op het vlak van ondernemerschap van zich ontplooiende kunstenaars en culturele ondernemingen en organisaties transparanter en efficiënter. We zetten een samenwerking op poten tussen alle betrokken culturele actoren en het Agentschap Ondernemen.

- **De Vlaamse Regering verbindt er zich toe om, indien nodig, de bekommernissen en aanbevelingen van 'de Verenigde Verenigingen' inzake de hervorming van de vennootschaps- en vzw-wetgeving mee in te brengen op de bijeenkomsten van het Overlegcomité. (2016 / Vlaamse Regering)**
- **'de Verenigde Verenigingen' organiseert één of meerdere discussiemomenten voor het verenigingsleven over deze hervormingsplannen. Dit tegen de achtergrond van wijzigende maatschappelijke contexten en met oog op het maximaal afstemmen van de hervorming op de behoeften van verenigingen en hun specifieke werking. (2016 / 'de Verenigde Verenigingen')**
- **'de Verenigde Verenigingen' vraagt aandacht voor het 'maatschappelijk ondernemen' van verenigingen. In samenwerking met partners zal ze dit aspect bekend maken en promoten binnen een bredere campagne rond ondernemerschap. (2017 / 'de Verenigde Verenigingen')**
- **'de Verenigde Verenigingen' superviseert en organiseert een enthousiasmerend traject voor middenveldorganisaties rond de belangrijkste dossiers in dit actieplan en mogelijke actualiteiten. Het opzet is hen te informeren over beleidsbeslissingen ter zake en hen te bevragen en te inspireren rond die urgente dossiers. Het voorlopig concept is om verspreid over Vlaanderen een vijftal parallelle enthousiasmeringsmomenten te organiseren voor verenigingsverantwoordelijken. Voor de Vlaamse Regering is dit een kans om de vinger aan de pols te houden van het verenigingsleven in Vlaanderen. (2017 / 'de Verenigde Verenigingen')**

Een langdurig traject starten in functie van de uitwerking van 'slimme' maatregelen

Uit het Vlaams Regeerakkoord:

De nieuwe of vernieuwde schoolgebouwen moeten multifunctioneel zijn en ter beschikking staan van de lokale gemeenschap (kinderopvang, hobby-, amateur- en sportclubs, lokale verenigingen, ...) en in de vakantieperiodes van speel-, jeugd- en sportpleinwerking, ... (...) We stemmen de verschillende regelgevingen en richtlijnen op elkaar af. Subsidiestromen kunnen gecombineerd worden weliswaar zonder overlap. (...) De Vlaamse Regering maakt werk van het 'Open School'-concept zodat de schoolsportinfrastructuur buiten de schooluren efficiënter wordt gebruikt. Ook met bedrijven zal overlegd worden over hoe hun sportinfrastructuur beter benut kan worden. (...)

We hebben aandacht voor mogelijke Mattheüseffecten, hanteren de armoedetoets en streven naar automatische toekenning van rechten.

- Op voorstel van 'de Verenigde Verenigingen', ontwikkelen de 'Verenigde Verenigingen' en de Vlaamse Regering een concreet plan van aanpak om drie slimme maatregelen voor te bereiden en uit te voeren. Slimme maatregelen zijn ingrepen die een beperkte financiële impact hebben, maar voor verenigingen en andere maatschappelijke actoren een reële impact op het terrein betekenen.

- Met het oog op 'slimme erkenningen' (= een vereniging die erkend is in het kader van een sectoraal decreet, moet makkelijker en zonder bijkomende kosten andere erkenningen en bepaalde vrijstellingsregelingen kunnen krijgen zonder zich telkens opnieuw te laten erkennen) formuleert 'de Verenigde Verenigingen' een voorstel. Na bespreking met de Vlaamse Regering, wordt dit ook geagendeerd op het Overlegcomité (voorjaar 2016 / 'de Verenigde Verenigingen')
- In functie van het slim delen van (school)infrastructuur met verenigingen, zet 'de Verenigde Verenigingen' in op kennis- en expertise-uitwisseling tussen verenigingssectoren, op het verbreden van goede praktijken en op regulier overleg met de bevoegde beleidsactoren (2016 / 'de Verenigde Verenigingen')

Samen vereenvoudigen voor wederzijdse efficiëntie en vertrouwen

Uit het Vlaams regeerakkoord:

Vertrouwen en verbinden slaat vanzelfsprekend ook op het verenigingsleven en het middenveld. We geven meer vertrouwen door minder regeltjes zodat verenigingen zich meer kunnen bezighouden met hun werking, minder met administratieve procedures. (...) De Vlaamse overheid engageert zich om overregulering zoals aangegeven door de jeugdsector aan te pakken. (...) We maken de Uitpas beschikbaar in heel Vlaanderen, zodat we de veelheid aan kortings-, voordeel-, klanten- en kansenspassen terugbrengen tot één geautomatiseerd systeem. Mensen in armoede kunnen zo op een niet-stigmatiserende manier participeren.

- Onder meer in opvolging van de aanbevelingen over vertrouwenwekkende verantwoordingsmechanismen, sensibiliseert 'de Verenigde Verenigingen' verenigingssectoren over mogelijkheden en valkuilen van 'impactgericht werken'. Zo organiseert ze in het kader van het lopende actieonderzoek 'maatschappelijke impactmeting' in samenwerking met de Sociale Innovatiefabriek, één of meerdere valorisatiemomenten over modellen, kansen en risico's van 'impactgericht werken'. Deze momenten richten zich op verenigingen en Vlaamse ambtenaren. (2016 / 'de Verenigde Verenigingen')
- 'de Verenigde Verenigingen' vertaalt bovendien de geformuleerde aanbevelingen en 'best practices' ook naar het niveau van de lokale besturen, dit in samenwerking met de relevante partners binnen de Vlaamse overheid (bv. Informatie Vlaanderen). Die vertaling gebeurt aan de hand van een steekproefanalyse bij lokale besturen waarbij de bestaande pijnpunten en goede praktijken gespiegeld worden aan de op Vlaams niveau geformuleerde aanbevelingen. Waar mogelijk kunnen vervolgens samen met de Vlaamse overheid en/of VVSG infosessies en een aangepaste gids voor lokale besturen opgemaakt worden (2016 / 'de Verenigde Verenigingen').
- 'de Verenigde Verenigingen' coördineert de actualisering van het rapport "Samen vereenvoudigen", een olijsting van pijnpunten en maatregelen die de administratieve lasten voor verenigingen kunnen verminderen (2016 / 'de Verenigde Verenigingen')
- De Vlaamse regering voorziet, in samenspraak met 'de Verenigde Verenigingen', in de nodige opvolging van dit geactualiseerde rapport. Concreet voorziet de Vlaamse regering een centraal aanspreekpunt, periodieke voortgangsrapportage en faciliteert ze de nodige afstemming met het federale beleidsniveau. (permanent / Vlaamse regering)

Vlaanderen en verenigingen in België / Europa

Uit het Vlaams regeerakkoord:

We vergroten de interactie tussen de Vlaamse en de Europese instellingen. (...) Dit betekent o.a. dat we zoveel mogelijk rechtstreeks rapporteren aan de EU. Omgekeerd vragen we aan de EU waar mogelijk informatie rechtstreeks aan Vlaanderen te bezorgen. (...) De Vlaamse Regering zorgt voor een correcte en snelle omzetting van Europese regelgeving. Daartoe actualiseren we het draaiboek voor de omzetting van EU-regelgeving en ronden we verdragsprocedures (ook breder dan de EU) snel en correct af, met respect voor de bevoegdheden en rol van het Vlaams Parlement. We implementeren EU-richtlijnen niet ruimer of strenger dan strikt noodzakelijk is.(...) We ondersteunen het Vlaams-Europees Verbindingsagentschap (VLEVA) als brug tussen Europa, de lokale overheden en het middenveld in Vlaanderen.

- **‘de Verenigde Verenigingen’ maakt de impact van Europese regelgeving op het verenigingsleven in Vlaanderen zichtbaar aan de hand van concrete dossiers en brengt ze onder de aandacht van de Vlaamse beleidsmakers. In overleg met partners, experts en mogelijk ook overheden (idealiter tijdelijk samengebracht in een multidisciplinaire taskforce) formuleert ze er concrete aanbevelingen over aan de Vlaamse en andere overheden. Dit met oog op het vrijwaren van de werking, aard en dynamiek van het verenigingsleven in Vlaanderen (2016 / ‘de Verenigde Verenigingen’)**
- **‘de Verenigde Verenigingen’ treedt, specifiek over deze dossiers met impact op het verenigingsleven, in versterkt overleg met VLEVA om de band met de EU te versterken. De Vlaamse Regering zal hier mee op toezien en het overleg faciliteren waar nodig. (voorjaar 2016 ev)**
- **‘de Verenigde Verenigingen’ start een specifieke, geïntensifieerde, werking rond transversale Europese dossiers die op korte, middellange en lange termijn een impact hebben op het verenigingsleven in Vlaanderen. Altijd in samenwerking met relevante partners, start ze onder andere een collegagroep met Europese beleidsverantwoordelijken uit verenigingssectoren, organiseert ze thematische netwerksessies en faciliteert ze contacten met voorbereiders van Europees beleid op alle beleidsniveaus. (permanent / ‘de Verenigde Verenigingen’)**

Samen doelgericht vooruitgaan

Uit het Vlaams regeerakkoord:

We bouwen verder op verworvenheden van ‘Vlaanderen in Actie’, dragen de goede praktijken en succesverhalen van de afgelopen regeerperiode verder uit en voeren een langetermijnbeleid om de noodzakelijke transitie in onze samenleving, zoals o.m. in de industrie, de omgang met materialen en energie, mobiliteit en zorg, te versnellen. Dit vereist systeeminnovaties waarbij we de inbreng van maatschappelijk stakeholders (sociale partners, ondernemerswereld, innovatieve spelers, breder middenveld, ...) valoriseren. Dit vraagt ook samenwerking tussen ministers en over beleidsdomeinen en –niveaus heen, toegewezen middelen en een slagkrachtig transitie management. Voor de geselecteerde transitie voorzien we ook een eigen begroting en per transitie één verantwoordelijk minister. De Vlaamse Regering zal hiervoor een transversale beleidsnota opstellen waarbij de roadmap voor de realisatie van de transitie naar 2040 wordt uitgetekend. (...) De engagementen in het kader van het Vlaams Hervormingsprogramma Europa 2020 en het Pact 2020 blijven we nastreven. De indicatoren actualiseren we ivf gewijzigde externe omstandigheden na overleg met de SERV en de Verenigde Verenigingen.

- **De Vlaamse regering betreft het brede middenveld en verenigingsleven bij de verdere stappen om de transversale beleidsdoelen in de visie 2050 te realiseren. (permanent / Vlaamse regering)**
- **'de Verenigde Verenigingen' coördineert de insteken vanuit het brede verenigingsleven en fungeert als aanspreekpunt voor uitvoering en verdere opvolging. (permanent / 'de Verenigde Verenigingen')**

De relatie tussen de Vlaamse overheid, (boven)lokale overheden en (lokale) verenigingen

Uit het Vlaams regeerakkoord:

Voortbouwend op de interne staatshervorming uit de vorige bestuursperiode, geven we de gemeenten en steden nog meer vertrouwen en meer verantwoordelijkheid. We versterken hun bestuurskracht en autonomie. En dus krijgen ze bijkomende bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden. De Vlaamse overheid is een 'kaderstellende' overheid die de grote doelstellingen van het Vlaamse beleid bepaalt. (...) Bestuurskracht gaat samen met schaalgrootte. Daarom worden gemeenten die willen fuseren, gestimuleerd met een financiële bonus. (...) We integreren de sectorale subsidies aan lokale besturen (cultuurbeleid, jeugd, sport, ontwikkelingssamenwerking...) in het gemeentefonds, wat hen meer autonomie en minder planlast oplevert. (...) We integreren de OCMW's volledig in de gemeentebesturen (vrijwillig voor de centrumsteden). We schaffen het stedenfonds af en voegen de middelen toe aan de bijzondere financiering voor de centrumsteden van het huidige Gemeentefonds. De nieuwe verhoudingen tussen Vlaamse overheid en lokale besturen, verankeren we in een nieuw decreet "lokaal bestuur", dat de bestaande decreten (Gemeentedecreet, OCMW-decreet en decreet Intergemeentelijke Samenwerking) vervangt en leidt tot een drastische inperking en vereenvoudiging van de bestuurlijke regels en meer gemeentelijke democratie. (...) We slanken de provincies verder af. Ze focussen vanaf nu op de grondgebonden bevoegdheden. De persoonsgebonden bevoegdheden verliezen ze, net zoals de mogelijkheid om opcentiemen te heffen op de onroerende voorheffing.

- **Specifiek met oog op het verbeteren van lokale interactie met alle actoren, overleggen de Vlaamse regering en 'de Verenigde Verenigingen' over de invulling en de modaliteiten van een coachende rol van de Vlaamse overheid ten aanzien van lokale besturen. (permanent / Vlaamse regering en 'de Verenigde Verenigingen)**
- 'de Verenigde Verenigingen' ontwikkelt in samenwerking met VVSG en mogelijk andere partners, een toekomstgericht traject met oog op een versterking van lokale verenigingen, lokale besturen en lokale democratische interactie (2016 / 'de Verenigde Verenigingen')
- 'de Verenigde Verenigingen' organiseert een Think & Drink met gemeenteraadsleden. (2017 / 'de Verenigde Verenigingen')
- **Op basis van bestaande (omgevings)analyses, organiseert 'de Verenigde Verenigingen' met verenigingssectoren een oefening over de randvoorwaarden voor optimale samenwerkingsvormen tussen gemeenten vanuit een verenigingsperspectief. Op basis daarvan formuleert 'de Verenigde Verenigingen' aanbevelingen aan de Vlaamse Regering (2017 / 'de Verenigde Verenigingen')**

Een integraal participatief beleid

Uit het Vlaams regeerakkoord:

Door vroeger adviezen in te winnen bijvoorbeeld op basis van conceptnota's, organiseren we een meer kwalitatieve dialoog en winnen we snelheid in het besluitvormingsproces. Met groen- en witboeken zorgen we voor een bredere participatie, ook van het Vlaams Parlement. (...) We voegen een aantal beleidsdomeinen samen en verminderen het aantal entiteiten en strategische adviesraden (...) De administratieve inbedding in de SERV impliceert enkel dat de secretariaten van deze strategische adviesraden worden ingebed in de SERV. De strategische adviesraden zelf geven nog steeds autonoom advies en de vertegenwoordiging van het middenveld in de betrokken strategische adviesraden kan specifiek zijn. (...) we waarderen de rol van de industrieraad op. We zorgen voor een zuivere samenstelling met enkel industriëlen en duidelijke positionering t.a.v. de strategische adviesraden. (...) We stimuleren een meer evenredige aanwezigheid van de Vlaamse ondernemerswereld in verschillende bestuurs- en adviesorganen.

- **'de Verenigde Verenigingen' werkt intensief mee aan de vormgeving van een nieuw consultatie- en participatiebeleid in Vlaanderen waarover een groenboek en later een witboek opgesteld wordt. (2016 ev / 'de Verenigde Verenigingen')**
- **'de Verenigde Verenigingen' inventariseert in samenwerking met partners voorbeelden en kritische succesfactoren van deliberatieve democratie als aanvulling op de representatieve democratie. Op basis van de bevindingen organiseert 'de Verenigde Verenigingen' in samenwerking met het Vlaams parlement een gedachtewisseling met politiek verantwoordelijken. (2017 / 'de Verenigde Verenigingen')**

Vrijwilligerswerk

Uit het Vlaams regeerakkoord:

De bescherming van vrijwilligers is nu te fragmentarisch geregeld, met diverse ongelijkheden tot gevolg. De toenemende bureaucratisering zet een rem op het vrijwilligerswerk. We ontwikkelen daarom een gecoördineerd Vlaams vrijwilligersbeleid. De versnippering van expertise en informatiekanalen pakken we aan. (...) Het uitgangspunt is dat langdurig werklozen zo maximaal mogelijk betrokken blijven bij de arbeidsmarkt en niet sociaal geïsoleerd raken. We voorzien één systeem van tijdelijke werkervaring dat openstaat voor alle werkgevers met als doel competenties en werkervaring op te bouwen binnen een reële arbeidsomgeving. Gemeenschapsdienst kan als werkervaring beschouwd worden.

- **'de Verenigde Verenigingen' organiseert voor een delegatie middenveldorganisaties een gericht studiebezoek aan initiatieven in Nederland om de daar ingevoerde regelgeving rond en met impact op vrijwilligerswerk te leren kennen. Ze brengt daarover verslag uit aan de Vlaamse regering. (2016 / 'de Verenigde Verenigingen')**
- **'de Verenigde Verenigingen' maakt een inventaris van beleidsdomeinen en nieuwe regelgevende initiatieven met mogelijke impact op vrijwilligers en hun verenigingen. Op basis daarvan gaat ze het overleg aan met de Vlaamse Regering in functie van een gerichte screening van deze initiatieven. (2016 / Vlaamse regering)**
- **De Vlaamse regering overlegt met de federale regering in functie van een mogelijke afzwakking van de aangifteplicht voor werkzoekenden die vrijwilligerswerk doen of ermee starten. (2016 / Vlaamse regering)**

- De Vlaamse regering betreft 'de Verenigde Verenigingen' als prioritaire partner bij het verder vormgeven en implementeren van het gecoördineerd vrijwilligersbeleid. (2016 e.v. / 'de Verenigde Verenigingen')
- 'de Verenigde Verenigingen' doet na een brede rondvraag bij het verenigingsleven een voorstel aan de Vlaamse Regering over hoe ze de maatschappelijke noden waarvoor ondersteund vrijwilligerswerk onontbeerlijk is, in de verf kan zetten en hoe ze dit vrijwilligerswerk kan promoten. (najaar 2016 e.v. / 'de Verenigde Verenigingen')

Brussel, 9 december 2015

namens de Vlaamse regering

namens 'de Verenigde Verenigingen'

Geert BOURGEOIS

Minister-president van de Vlaamse Regering

Danny JACOBS

Voorzitter van 'de Verenigde Verenigingen'